

Lotta Rantalainen
Elina Riihikanto
Erika Suomela
Sanna Tapper
Diakonia-ammattikorkeakoulu
Sosiaaliala
Sosionomi (AMK)
Opinnäytetyön suunnitelma, 2024

TURVALLISEN KIINTYMYSSUHTEEN TUKEMINEN

Opas huoltajille

TIIVISTELMÄ

Lotta Rantalainen
Elina Riihikanto
Erika Suomela
Sanna Tapper
Opinnäytetyön nimi
Sivut ja liitteet
Syksy 2024
Diakonia-ammattikorkeakoulu
Tutkinto
Sosionomi (AMK)

Tiivistelmässä rivinvälinä on 1, kirjainkoko 12. Opinnäytetyössä käytetään molempien reunojen tasausta.

Tutkinto- ja tutkintonimike talletetaan sen mukaan kuin ne ovat tutkintosäännössä (2. §). Tutkintosääntö löytyy Diakin [www-sivuilta](http://www.dia.fi).

Asiasanat: asiasana 1, asiasana 2, asiasana 3

ABSTRACT

Lotta Rantalainen

Elina Riihikanto

Erika Suomela

Sanna Tapper

Title of thesis

Pages and appendices

Date (semester, year)

Diaconia University of Applied Sciences

Degree

Bachelor of Social Services

Keywords: Keyword 1, Keyword 2, Keyword 3

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	4
2 OPINNÄYTETYÖN LÄHTÖKOHDAT, TARKOITUS JA TAVOITTEET SEKÄ TOTEUTTAMISYMPÄRISTÖ JA TYÖELÄMÄYHTEISTYÖKUMPPANI	5
2.1 Tuotekehittelyyn liittyvät aiemmat tutkimukset, lähtökohdat ja kehitystarpeet	5
2.2 Tarkoitus ja tavoite	6
2.3 Opinnäytetyön toimintaympäristö ja työelämäyhteistyökumppani	7
3 OPINNÄYTETYÖN KESKEISET KÄSITTEET	7
3.1 Vuorovaikutus ja kiintymyssuhdemallit	7
3.2 Kehittämissyö	10
4 TUOTEKEHITTELYN TOTEUTTAMISEN PROSESSIN KUVAUS	11
4.1 Suunnitelma käytännön toteutuksesta	11
4.2 Suunnitelma toteutuksen arvioinnista	12
4.3 Suunnitelma opinnäytetyön raportoinnista, julkistamisesta ja hyödyntämisestä	12
5 OPINNÄYTETYÖN EETTISYYTEEN JA LUOTETTAVUUTEEN LIITTYVÄT KYSYMYKSET	13
5.1 Eettisyys ja luotettavuus	13
6 OPINNÄYTETYÖN TOTEUTTAMISEN AIKATAULU	14
LÄHTEET	15

1 JOHDANTO

Opinnäytetyömme käsittelee varhaiskasvatuskäisen lapsen turvallisen kiintymyssuhteen tukemista. Kiinnostuksemme aiheeseen heräsi aiemmillä sosionomiopintojen opintojaksoilla, joilla olemme saaneet perustietoja kiintymyssuhteista ja niiden muodostumisesta. Osa meistä opinnäytetyöntekijöistä valmistuu varhaiskasvatuksen sosionomiksi, joten se ohjasi opinnäytetyömme aihetta liittyväksi varhaiskasvatuskäisiin lapsiin. Aihe on ajankohtainen, sillä lasten ja vanhempien välinen vuorovaikutus on viime aikoina ollut paljon esillä julkisessa keskustelussa, ja esimerkiksi älylaitteiden kehitys on tuonut haasteita aitoon vuorovaikutukseen.

Opinnäytetyömme tarkoituksena on tehdä turvallista kiintymyssuhdetta käsittelevä opas, joka sisältää ajankohtaista tutkimustietoa aiheesta. Kokoamme tutkimustulokset helposti luettavaan ja ymmärrettävään muotoon, ja se kohdennetaan lasten huoltajille. Opinnäytetyön ja sen tuotoksena syntyvän oppaan tavoitteena on lisätä huoltajien ymmärrystä kiintymyssuhteen muodostumisesta, turvallisen kiintymyssuhteen tukemisesta sekä kiintymyssuhteiden vaikutuksista lapsen kehitykseen.

Työelämäyhteistyökumppanimme opinnäytetyössämme toimii Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen perhetyö, ja toimintaympäristönä on lapsiperheiden palvelutarpeen arviointi. He tarjoavat perheille matalan kynnykseen ohjausta ja neuvontaa arjen haasteisiin, jotka voivat liittyä esimerkiksi vanhemmuuteen tai lasten kasvuun ja kehitykseen (Keski-Uudenmaan hyvinvointialue [Keusote], 2024).

2 OPINNÄYTETYÖN LÄHTÖKOHDAT, TARKOITUS JA TAVOITTEET SEKÄ TOTEUTTAMISYMPÄRISTÖ JA TYÖELÄMÄYHTEISTYÖKUMPPANI

2.1 Tuotekehittelyyn liittyvät aiemmat tutkimukset, lähtökohdat ja kehitystarpeet

YK:n lapsen oikeuksien sopimukseen perustuvan Lapsistrategian mukaan jokaiselle lapselle tulee turvata turvallinen kasvuympäristö tukien hyvää mielenterveyttä. Niiden mahdollistamiseksi lapsi- ja perhepalveluita ja erityisesti matalan kynnyksen toimintaa tulee kehittää asiakaslähtöisemmiksi ja saavutettavimmiksi. (Sosiaali- ja terveysministeriö, 2021.) Lapsen oikeuksien turvaaminen edistää kiintymyssuhteiden kehittymistä ja turvallisten kiintymyssuhteiden tukeminen vahvistaa lapsen oikeuksia.

Äidin vahva kiintymyssuhde lapseen ja sosiaalisen verkoston tuki vaikuttavat positiivisesti pikkulapsen psykososiaaliseen hyvinvointiin. Kaksivuotiaan psykososiaalinen hyvinvointi ilmenee esimerkiksi turvallisuuden tunteena, uteliaisuutena ympäröivää maailmaa kohtaan sekä onnistumisen ja ilon kokemuksina. Tämä edistää lapsen ikään sopivaa itsenäistymistä sekä tasapainoisen tunne-elämän ja hyvän käyttäytymisen kehitystä. On havaittu myös, että pikkulapsen hyvinvointia edistää äidin vakaat ja läheiset ihmissuhteet puolisoon sekä muihin aikuisiin. Jos äidin aikuissuhteissa esiintyy läheisyyden puutetta, epäluottamusta tai ahdistuneisuutta, se heijastuu lapsen tunne-elämän ongelmiin kaksivuotiaana. Tutkimuksessa korostetaan, kuinka tärkeää on tunnistaa äidin ja lapsen välisessä kiintymyssuhteessa esiintyvät haasteet jo raskausaikana ja ensimmäisen elinvuoden aikana. (Terveystieteiden tutkimuskeskus [THL], 2022.) Nämä näkökulmat tukevat ajatusta siitä, kuinka tärkeää on ymmärtää ja tukea turvallisen kiintymyssuhteen muodostumista lapsen hyvinvoinnin edistämiseksi.

Myös lapsuuden ja nuoruuden kiintymyssuhteiden vaikutusta aikuisuuden kiintymyssuhteisiin on tutkittu. Tulokset osoittavat, että lapsuuden ja nuoruuden aikana kehittyneet kiintymyssuhteet vaikuttavat merkittävästi aikuisiän kiintymyssuhteisiin, erityisesti turvallisuuden ja turvattomuuden kokemusten osalta. Lapsuuden ja nuoruuden kiintymyssuhteet luovat perustan, joka vaikuttaa merkittävästi esimerkiksi aikuisiän rooleihin, suhteisiin ja siihen, miten aikuiset rakentavat sekä

ylläpitävät ihmissuhteitaan. Turvalliset kiintymyssuhteet edistävät myönteistä kehitystä ja vahvoja ihmissuhteita, kun taas epävarmat suhteet voivat tuoda haasteita ihmissuhteisiin ja henkilökohtaiseen kasvuun. Kiintymyssuhteita on tärkeä tukea, koska ne muodostavat perustan yksilön emotionaaliselle kehitykselle ja hyvinvoinnille läpi elämän. Turvalliset kiintymyssuhteet lapsuudessa edistävät myönteistä kasvua ja auttavat yksilöä luomaan terveitä ihmissuhteita myös aikuisena. (Sorvali, 2019, s. 59–64)

2.2 Tarkoitus ja tavoite

Opinnäytetyömme tarkoituksena on koota tietoa turvallisen kiintymyssuhteen tukemisesta ja luoda tuloksista aihetta käsittelevä opas huoltajille. Työelämäyhteistyökumppanillamme on tarve kyseiselle oppaalle ja opas toteutetaan heidän toiveidensa mukaan. Opasta on tarkoitus hyödyntää Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen varhaisen tuen perhetyössä. Keskusteltuamme työelämäyhteistyökumppanimme kanssa, päädyimme toteuttamaan tiedonkeruun opasta varten kyselymenetelmällä. Näin ollen kyselyllä voidaan tavoittaa noin sata varhaisen tuen perhetyön-, sekä perheneuvolan työntekijää. Tuotoksena syntyvän oppaan tavoitteena on lisätä ja vahvistaa huoltajien ymmärrystä ja tietoisuutta turvallisen kiintymyssuhteen muodostumisesta, sekä kiintymyssuhteiden vaikutuksista. Toteutamme oppaan sekä suomeksi että englanniksi, jotta työelämäyhteistyökumppanimme voi jakaa sitä myös monikulttuurisille perheille. Lisäksi opas toteutetaan helposti luettavassa ja ymmärrettävässä muodossa, jotta siitä saatu tieto olisi kaikille tavoitettavissa.

Työelämäyhteistyökumppanimme tarjoaa perhetyötä, jossa uutena palveluna järjestetään myös varhaisen tuen perhetyötä. Työn tehostamiseksi heillä on tarve oppaalle, jonka avulla voitaisiin lisätä huoltajien tietoisuutta lapsen ja aikuisen välisestä kiintymyssuhteesta ja vuorovaikutuksesta. Perhetyö on sosiaaliohjauksella ja muulla tarvittavalla avulla hyvinvoinnin tukemista tilanteessa, jossa asiakas ja hänen perheensä tai hoidosta vastaava henkilö, tarvitsevat omien voimavarojen vahvistamiseksi ja keskinäisen vuorovaikutuksen parantamiseksi ohjausta ja tukea (L1301/2014).

2.3 Opinnäytetyön toimintaympäristö ja työelämäyhteistyökumppani

Työelämäyhteistyökumppanimme on Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen perhetyön yksikkö, joka tarjoaa varhaisen tuen ohjausta ja neuvontaa lapsiperheille. Työ on sosiaalihuoltolain mukaista muutostyötä, jonka tarkoituksena on edistää perheiden hyvinvointia ja vahvistaa valmiuksia lasten turvalliseen kasvuun ja kehitykseen (Keusote, 2024). Sosiaalihuoltolaki ohjaa sosiaalipalveluiden toimintaa Suomessa, ja sen päätavoitteena on parantaa ja suojata ihmisten hyvinvointia sekä sosiaalista turvallisuutta. Laki määrittelee sosiaalihuollon peruseriaatteen, palveluiden saatavuuden ja asiakkaiden oikeudet. Se painottaa erityisesti yksilöllisten tarpeiden huomioimista ja ennaltaehkäisevien palveluiden tarjoamista. Lisäksi laki velvoittaa kuntia järjestämään sosiaalipalvelut asukkailleen. (L 1301/2014.)

Opinnäytetyömme kohderyhmänä ovat alle kouluikäisten lasten huoltajat, jotka kuuluvat Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen lapsiperheiden palvelutarpeen arvioinnin asiakkaisiin. Varhaisen tuen perhetyö on matalan kynnyksen ohjausta ja neuvontaa, johon sisältyy tarvittaessa myös kotikäyntejä. Palvelu on suunnattu perheille, joilla on haasteita arjen toiminnoissa, kuten lasten nukkumisessa, ruokailussa, kasvatuksessa tai vanhemmuudessa. Perheet pääsevät palvelun piiriin esimerkiksi neuvolan suosituksesta, omalla yhteydenotolla tai palvelun tarpeen arvioinnin kautta. (Omaperhe.fi, 2024.)

3 OPINNÄYTETYÖN KESKEISET KÄSITTEET

3.1 Vuorovaikutus ja kiintymyssuhteet

Varhainen vuorovaikutus vauvan ja vanhemman välillä alkaa jo odotusaikana. Sikiö aistii jo varhain äidin sekä ympäristön äänet. Loppuraskauden aikana sikiö muodostaa varhaisia muistikuvia, ja syntyessään lapsi tunnistaa perheenjäsenten ääniä. Vanhemman mielikuvat vauvasta ja kiintymyssuhde alkavat muodostua raskauden alkuvaiheessa ja vahvistuvat sen edetessä. Vanhempia tulee tukea muodostamaan myönteisiä mielikuvia vauvasta sekä vauva-arjesta. Vuorovaikutuksen tukeminen on olennaista, koska se edistää lapsen aivojen kehitystä, tunteiden hallintaa ja kiintymyssuhteiden rakentumista. (Puura ym., 2018.)

Elämän ensimmäinen kiintymyssuhde syntyy vauvan ja häntä hoitavan aikuisen välille. Tämä suhde kehittyy sen mukaan, miten aikuinen tunnistaa ja reagoi vauvan tunteita ja tarpeita. Kiintymyssuhteella on biologinen perusta, joka varmistaa lapsen selviytymisen ja turvallisuuden. Kiintymyssuhdemallit, jotka perustuvat varhaisiin suhteisiin, muovaavat lapsen hermostoa ja vaikuttavat hänen reagointiinsa ja käsitykseensä ihmissuhteista ja maailmasta. Kiintymyssuhdemallit aktivoituvat stressaavissa tilanteissa, kuten yksin jäädessä, epävarmuuden tai pelon hetkinä sekä erotilanteissa. Turvallinen malli tuottaa perusluottamusta ihmissuhteissa ja auttaa selviämään elämän haasteista. Turvaton malli taas voi aiheuttaa epäluottamusta ja kuormitusta erityisesti läheisissä ihmissuhteissa ja stressaavissa tilanteissa. (Tokola & Airo, 2024.)

Turvallinen kiintymyssuhde syntyy, kun lapsi elää ennakoitavassa maailmassa ja voi näyttää vuorovaikutuksessa kaikenlaiset tunteet, ilman pelkoa hylätyksi tulemisesta. Turvallisessa kiintymyssuhteessa lapsi pystyy tukeutumaan hoivajaansa luottavaisesti ja lapsen kiintymyssysteemi aktivoituu verrattain harvoin. Tällöin lapsi voi käyttää voimavarojaan maailmaan tutustumiseen ja oppimiseen. (Sinkkonen, 2018.) Turvallinen kiintymyssuhde voi toimia suojaavana tekijänä traumatisoitumista vastaan, kun taas epävakaa tai turvaton kiintymyssuhde voi altistaa yksilön traumatisoitumiselle ja vaikeuttaa trauman käsittelyä. Kiintymyssuhteet voidaan jakaa neljään erilaiseen malliin. Turvallisessa kiintymyssuhteessa lapsi on nimensä mukaisesti turvallisesti kiinnittynyt. Perusta tälle luodaan lapsen ensimmäisen elinvuoden aikana ja sen edellytyksenä on, että lapsen fyysiset ja psyykkiset tarpeet tulevat tyydytetyiksi. Turvallisessa kiintymyssuhteessa lapsi oppii luottamaan aikuisen tarjoamaan turvaan, uskaltaa tutkia ympäristöään

ja oppii itse säätelmään stressiä ja hyperaktiivisuuttaan. (Ahlström, 2015, s. 186–188.)

Loput kolme kiintymyssuhdemallia ovat turvattomia, mutta silti yhtä vahvoja kuin turvallisestikin kiintyneellä lapsella. Välttelevässä kiintymyssuhteessa lapsi kehittää tavan, jolla näyttää pärjäävänsä ilman hoivaajansa ja lisäksi hän välttelee kontaktia. Tämän avulla lapsi välttää hylkäämisen kivun, mutta samalla hän menettää taidon rakentaa emotionaalisia vuorovaikutussuhteita. (Ahlström, 2015, s. 186–189.) Lapsi on oppinut, että hoivaaja sietää heikosti kielteisiä tunteita ja odottaa lapsen selviytyvän voimakkaista tunnekuohuista itse. Kiukuttelu ja muut intensiiviset tunteet työntävän hoivaajaa pois lapsen luota ja siksi lapsi oppii tukahduttamaan voimakkaita tunneilmaisuja. Tämän seurauksena lapsesta tulee ”reipas lapsi”, joka ei kuormita hoivaajiaan tunnemyrskyillä. (Sinkkonen, 2018.)

Ristiriitaisessa kiintymyssuhteessa lapsi vaikuttaa siltä, että hänen kiintymystarpeensa on jatkuvasti päällä. Lapsen sisällä sekoittuvat sekä positiiviset, että negatiiviset tunnetilat, sillä lapsi ei tiedä mitä odottaa hoivaajaltaan. Lapsi on levoton, eikä rauhoitu hoivaajan lohdutuksesta. (Ahlström, 2015, s. 186–189.) Ristiriitaisessa kiintymyssuhteessa hoivaaja on ollut tunnereaktioissaan intensiivinen, mutta epäjohdonmukainen ja ailahteleva. Hoivaaja on välillä lapsen tavoittamattomissa ja välillä lapsi taas saa hoivaajaltaan toivomansa vasteen. Lapsi ei kuitenkaan voi olla varma, milloin saa tarvitsevansa vasteen ja mikä sen selittää. Tämän seurauksena lapsi lisää omien tunteiden intensiteettiä ja pakottaa näin hoivaajan reagoimaan tarpeisiinsa. Ristiriitaisessa kiintymyssuhteessa lapsen suhde hoivaajaan voi muodostua vihamielisriippuvaiseksi. (Sinkkonen, 2018.)

Jäsentymätön kiintymyssuhde on kaikkein häiriintynein kiinnittymismuoto. Siinä lapsen ja aikuisen välinen vuorovaikutus rakentuu pelon varaan. Tällainen kiintymyssuhde muodostuu silloin, kun hoivaaja on lapselle samaan aikaan sekä turvan että pelon lähde. Syitä jäsentymättömän kiintymyssuhteen synnylle on esimerkiksi lapsen fyysinen tai psyykinen pahoinpitely tai seksuaalinen hyväksikäyttö. (Ahlström, 2015, s.186–189.)

3.2 Kehittämistyö

Kehittämispainotteinen työ on tutkimuksellisen kehittämisen tapa, joka toteutetaan työelämäyhteistyökumppanin kanssa. Kehittämistyön tuotos voi olla esimerkiksi jokin konkreettinen asia, opas, tapahtuma tai toimintamalli. Kehittämistoiminnan päätehtäviin kuuluu toiminnan perustelu, toiminnan organisointi, kehitettävä toiminta ja toiminnan arviointi sekä palveluiden ja tuotteiden levittäminen. (Ojasalo ym., 2014, s. 26–32)

Kehittävässä toiminnassa pohditaan, miten päästään jo asetettuun tavoitteeseen. Toteutus rajataan ja kohdennetaan tarkasti sekä toteutetaan konkreettisesti. Arviointivaiheessa käydään läpi kehittämistoiminnan aiempia vaiheita, ja sen tarkoituksena on tuottaa tietoa kehitettävästä asiasta. Arvioinnin avulla tehdään näkyväksi se, että toiminnan tavoitteet ja toimintatavat voivat muuttua. Viimeisenä on kehittämistoiminnan tulosten levittäminen, jolloin työelämäyhteistyökumppanilla on mahdollisuus jakaa kehittämistoiminnan tuloksia eteenpäin organisaatioissaan. (Ojasalo ym., 2014, s. 46–47)

Kyselytutkimus on tutkimusmenetelmä, jolla saadaan kerättyä tietoa tutkittavasta aiheesta, mutta sitä voidaan käyttää myös tiedonkeruuvälineenä. Kyselytutkimuksessa tutkijat esittävät kysymykset vastaajille kyselylomakkeen kautta, ja ne voivat sisältää suljettuja tai avoimia kysymyksiä. Suljetuissa kysymyksissä vastaaja valitsee vastauksensa valmiista vaihtoehtoista, kun taas avoimiin kysymyksiin voi vastata vapaamuotoisesti. Kysymykset kannattaa suunnitella huolellisesti, koska ne vaikuttavat merkittävästi kyselytutkimuksen onnistumiseen. (Vehkalahti, 2019, s. 20–24.) Anonyymisti saadut vastaukset kehittämistyöhön tuottavat rehellisiä sekä aitoja vastauksia (Ojasalo ym., 2004 s. 48).

Kyselyn tavoite on oltava tiedossa kysymyksiä laatiessa. Lisäksi tulee myös pohdita, kuinka tarkasti kysymyksiin halutaan vastattavan ja kuinka tarkkoja vastauksia voidaan saada. Kun tavoitteena on saada selkeitä vastauksia, tulee myös kysymysten oltava selkeitä ja yksinkertaisia. Hyvä kyselylomake on loogisesti ja numerojärjestyksessä etenevä kokonaisuus, joka sisältää monipuolisia kysymyksiä aloittaen helpoista. Hyvä kysymys on puolestaan yksiselitteinen ja kohteliaasti esitetty, ja siinä kysytään vain yhtä asiaa kerrallaan. Kun kyselylomake on valmis,

sitä tulee testata ennen varsinaista kyselyä. Huolellisestikin tehty kysely voi sisältää virheitä, epä johdonmukaisuutta tai johtaa harhaan. Testaamisen jälkeen lomakkeeseen tehdään mahdolliset korjaukset, jonka jälkeen se on valmis käytettäväksi. (Heikkilä, 2014, s. 45–58.)

4 TUOTEKEHITTELYN TOTEUTTAMISEN PROSESSIN KUVAUS

4.1 Suunnitelma käytännön toteutuksesta

Pohdimme opinnäytetyömme käytännön toteutusta yhdessä työelämäyhteistyökumppanimme kanssa. Heidän mielestään sähköistä kyselyä käyttämällä saisimme kehittämistyötämme varten parhaan otannan. Sähköinen kysely lähetetään sekä Keusoten varhaisen tuen perhetyön, että myös neuvolan ammattilaisille, jolloin meillä on mahdollisuus tavoittaa noin sata pienten lasten ja heidän perheidensä kanssa työskentelevää henkilöä.

Kehittämistyömme alkaa aineiston keruulla, missä hyödynnämme kyselytutkimusta, joka on yksi laadullisen tutkimuksen menetelmistä. Suunnittelemme kyselylomakkeen, joka sisältää viidestä seitsemään kysymystä. Luomme osaan kysymyksistä valmiit vastausvaihtoehdot ja muutaman kysymyksistä jätämme avoimiksi, jotta vastauksen voi kirjoittaa omin sanoin. Toteutamme kyselyn Webropol-ohjelmalla, jolloin se tavoittaa noin sata sosiaali- ja terveysalan työntekijää. Vastausten perusteella luomme tutkittuun teorian tietoon perustuvan oppaan turvallisen kiintymyssuhteen tukemisesta. Käytämme oppaassa helposti luettavaa ja ymmärrettävää kieltä, sekä havainnollistamme teoriaan pohjautuvia asioita konkreettisin esimerkein. Opas toteutetaan sekä suomeksi että englanniksi, jotta se saavuttaisi myös monikulttuuriset perheet.

Oppaan visuaalisen ilmeen toteutamme Canva-ohjelmalla. Sen avulla luomme jokaiselle sivulle yhden turvallista kiintymyssuhdetta tukevan asian. Opas tulee olemaan kokoa A5 ja se sisältää noin 5–10 sivua. Käytämme oppaassa

havainnollistavaa kuvitusta, ja loppuun merkitsemme käyttämämme lähteet. Lisäksi liitämme oppaaseen työelämäyhteistyökumppanimme logon. Yksityiskohtaisempi ilme selkeytyy opinnäytetyömme edetessä, kun käymme työelämäyhteistyökumppanimme kanssa kyselyn tulokset läpi. He myös hoitavat oppaan tulostuksen paperiversioina, kunnes me lähetämme heille valmiit sähköiset versiot.

4.2 Suunnitelma toteutuksen arvioinnista

Arvioinnissa tarkastellaan, kuinka hyvin valmis projekti vastaa alkuperäistä projektisuunnitelmaa. Koska projekteihin liittyy monia erilaisia osia ja harvoin kaikki sujuu täysin ongelmitta, on tärkeää seurata koko projektin etenemistä alusta loppuun. Kattava seuranta mahdollistaa projektin kokonaisvaltaisen arvioinnin ja auttaa tunnistamaan, missä kohdin mahdolliset ongelmat ovat ilmenneet ja miten ne on ratkaistu. Projektin monimuotoisuuden ja mahdollisten haasteiden vuoksi on olennaista arvioida kaikkia sen osa-alueita, kuten tavoitteiden saavuttamista sekä aikataulun noudattamista. Näin voidaan varmistaa, että projekti on suoritettu suunnitelmien mukaisesti ja että lopputulos vastaa asetettuja odotuksia. Kokonaisvaltainen arviointi auttaa myös tunnistamaan oppimiskokemuksia ja parantamaan tulevien projektien suunnittelua ja toteutusta. (Mäntyneva, 2016.)

Opinnäytetyön aikana pyydämme palautetta ja kehittämissuhteita työn tilaajalta sekä työn edetessä että sen valmistuttua. Palautteen perusteella voimme tehdä tarvittavia parannuksia varmistaaksemme, että tilaajan tarpeet ja odotukset täyttyvät.

4.3 Suunnitelma opinnäytetyön raportoimisesta, julkistamisesta ja hyödyntämisestä

Opinnäytetyötä tehdessä on tärkeää pitää työelämäyhteistyökumppanimme jatkuvasti ajan tasalla työn edistymisestä ja suunnitelmista. Laatimamme opinnäytetyösuunnitelma sisältää työn tavoitteet, aikataulun ja keskeiset tehtävät. Suunnitelma toimitetaan työelämäyhteistyökumppanimme hyväksyttäväksi, jotta voimme varmistua siitä, että työmme vastaa heidän odotuksiaan ja tarpeitaan. Myös opinnäytetyön valmistuessa ja opasta tehdessämme pyydämme

työelämäyhteistyökumppanilta kommentteja, jotta tiedämme sen vastaavan heidän odotuksiansa ja toiveita. Mahdollisten kommenttien ja korjausehdotusten perusteella teemme tarvittavat muutokset ja lisäykset työhön.

Raportoimalla säännöllisesti työelämäyhteistyökumppanillemme opinnäytetyön eri vaiheista, varmistamme, että kaikki osapuolet pysyvät ajan tasalla työn edistymisestä. Näin varmistamme, että lopullinen opinnäytetyö vastaa sekä työelämäyhteistyökumppanimme odotuksia että työn tavoitteita. Laatimamme opas suunnitellaan julkaistavaksi työelämäkumppanimme käyttöön heidän perhepalvelutoimintaansa varten. Julkaisun jälkeen työelämäkumppanimme voi ottaa tuotteen aktiiviseen käyttöönsä ja hyödyntää sitä päivittäisessä työssään.

5 OPINNÄYTETYÖN EETTISYYTEEN JA LUOTETTAVUUTEEN LIITTYVÄT KYSYMYKSET

5.1 Eettisyys ja luotettavuus

Kehittämistyö tulee tehdä huolellisesti ja tarkasti sekä sen tuotoksen tulee olla tarpeen mukainen ja käytännöllinen. Kehittämistyössä mukana olevien ihmisten tulee olla tietoisia siitä mitä ollaan kehittämässä, kehittämisen tavoitteet sekä mikä on heidän toimenkuvansa kehittämistyössä. (Ojasalo ym., 2004 s. 48.) Tarvitsemme opinnäytetyötä varten tutkimusluvan, jonka haemme suunnitelman hyväksymisen jälkeen.

Sitoudumme noudattamaan koko opinnäytetyöprosessin ajan Tutkimuseettisen Neuvottelukunnan julkaisemia hyvän tieteellisen käytännön (HTK) toimintatapoja. Niihin kuuluvat rehellisyys, luotettavuus sekä yleinen huolellisuus ja tarkkuus jokaisessa tutkimuksen vaiheessa. Huomioimme ja kunnioitamme myös muiden tutkijoiden saavutuksia ja heidän tutkimuksiaan sekä viittaamme heidän julkaisuihinsa asianmukaisin menetelmin. Toisen henkilön tuottaman tiedon esittäminen omanaan ilman viittauksia on plagiointia, mikä heikentää työn tuloksia ja

arvostusta. (Tutkimuseettinen neuvottelukunta, 2023.) Varmistaaksemme työn eettisesti kestäväksi plagioinnin suhteen, käytämme Diakonia-ammattikorkeakoulun käyttämää Turnitin plagiaatin tunnistusohjelmaa tutkimuksemme aikana. Hyödynnämme opinnäytetyössämme myös Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry:n eettisiä suosituksia ja opiskelijan muistilistaa eettisiin ohjeisiin liittyen.

Opinnäytetyömme vastuullisuus huomioiden olemme laatineet kirjallisen yhteistyösopimuksen. Olemme myös sopineet työelämäyhteistyökumppanimme kanssa opinnäytetyön sisällöstä, sekä keskustelleet heidän toiveistaan valmiin tuotoksen suhteen. Pidämme työelämäyhteistyökumppanimme ajan tasalla työn etenemisestä.

6 OPINNÄYTETYÖN TOTEUTTAMISEN AIKATAULU

Ideapaperin palautus	toukokuu 2024
Opinnäytesuunnitelman teko	kesä-syyskuu 2024
Kyselyn suunnittelu ja toteutus	lokakuu- 2024
Vastausten purku	marraskuu- 2024
Oppaan tekeminen	tammikuu 2025
Esitarkastukseen luovutus	maaliskuu 2025
Valmiin opinnäytetyön luovutus	huhtikuu 2025
Valmistuminen	toukokuu 2025

LÄHTEET

- Ahlström, N. (2015). Kiintymyssuhteen merkitys trauman siirtymisessä yli sukupolvien. Teoksessa A. Suokas-Cunliffe (toim.) Häpeästä myötätuntoon. Näkökulmia vakavaan traumatisoitumiseen. Traumaterapia-keskus ja kirjoittajat.
- Arene ry. (2020). Ammattikorkeakoulujen eettiset suositukset. Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry.
- Heikkilä, T. (2014). *Tilastollinen tutkimus* (9. uud. p.). Edita.
- Keski-Uudenmaan hyvinvointialue. (18.6.2024). Perhesosiaalityö. <https://www.keusote.fi/palveluhakemisto/lapsiperheiden-sosiaalipalvelu/>
- L1301/2014. Sosiaalihuoltolaki 30.12.2014/1301. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2014/20141301#L3P18>
- Mäntyneva, M. (2016). *Hallittu projekti: Jäntevästä suunnittelusta menestykselliseen toteutukseen* (1. painos.). Kauppakamari.
- Ojasalo, K., Moilanen, T., & Ritalahti, J. (2014). *Kehittämistyön menetelmät: Uudenlaista osaamista liiketoimintaan* (3. uud. p.). Sanoma Pro.
- Omaperhe.fi. (22.4.2024.) Tukea lapsiperheen kotiin. <https://omaperhe.fi/perhelama/tukea-vanhemmukseen/tukea-lapsiperheen-kotiin>
- Puura, K., Sannisto, T. & Riihonen, R. (25.5.2018). Mitä vauva haluaa? Varhaisen vuorovaikutuksen tukeminen neuvolassa. Lääkärilehti.fi. https://trepo.tuni.fi/bitstream/handle/10024/104312/mita_vauva_haluaa_2018.pdf?sequence=1
- Sinkkonen, J., (2018). Kiintymyssuhteet elämänkaareissa. <https://www.elibslibrary.com/reader/9789516567665>
- Sorvali, M. (2019). *Lapsuuden ja nuoruudenajan kiintymyssuhteiden vaikutus aikuisuuden kiintymyssuhteisiin*. [Pro gradu -tutkielma, Turun yliopisto]. https://www.utupub.fi/bitstream/handle/10024/147054/Sorvali_Marianna_progradu.pdf;jsessionid=10C67FC99EC6A274420CE2243E947516?sequence=1
- Sosiaali- ja terveysministeriö. (7.10.2021). Kansallisen lapsistrategian toimeenpano suunnitelma Valtioneuvoston periaatepäätös.

Valtioneuvoston julkaisuja 2021:81. https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/163541/VN_2021_81.pdf?sequence=4&isAllowed=y

Terveyden ja hyvinvoinninlaitos. (26.7.2022). THL:n tutkimus: äidin vahva kiintymyssuhde lapseen ja sosiaaliseen verkoston tuki vaikuttavat hyvin positiivisesti pikkulapsen kehitykseen. <https://thl.fi/-/thl-n-tutkimus-aidin-vahva-kiintymyssuhde-lapseen-ja-sosiaalisen-verkoston-tuki-vaikuttavat-hyvin-positiivisesti-pikkulapsen-kehitykseen->

Tokola, M. & Airo, R., (14.2.2024). *Kiintymyssuhteet ja kiintymyssuhdemallit.*

Duodecim Terveyskirjasto. <https://www.terveyskirjasto.fi/dlk01359>

Tutkimuseettinen neuvottelukunta. (2023). Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsitteleminen Suomessa. (Tutkimuseettisen neuvottelukunnan julkaisuja 2/2023).

Vehkalahti, K. (2019). Kyselytutkimuksen mittarit ja menetelmät. Helsingin yliopisto.